

MAART - ACTIVITEIT

De Oostendse Heemkring DE PLATE heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot een avondvoordracht met dia's die zal doorgaan op

donderdag 30 maart 1995 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Het onderwerp : HET NOODGELD VAN OOSTENDE TIJDENS WERELDOORLOG I

De spreker : de heer Walter MAJOR, bestuurslid van De Plate.

Ondanks het feit dat het emissierecht uitsluitend toebehoort aan de Staat en aan het Emissie-instituut, drukte het stadsbestuur van Oostende tijdens de eerste wereldoorlog noodgeld voor een fenomenaal bedrag van 15.798.069 franks.

Het waarom en het hoe van deze maatregel vormen, vanavond, het onderwerp van een leerrijke en boeiende voordracht.

De heer Walter MAJOR is een internationaal erkend noodgeldverzamelaar. In 1975 publiceerde hij in Ostendiana II een bijdrage over het noodgeld te Oostende. In hetzelfde jaar verscheen in de U.S.A. een catalogus "Local emergency issues 1914-1918" waarin hij de nooduitgiften van België behandelde.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Wij hopen U op deze avond talrijk te mogen begroeten. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

VONDSTMELDING in de KAREL JANSSENSLAAN Nr. 11

Eens te meer stootte een aannemer bij het uitdiepen, na afbraak van het huis gelegen op het perceel Karel Janssenslaan nr. 11, op een zware vestingsmuur uit het 17de eeuwse Oostende.

De muur lag dicht tegen de straat, schuin over de breedte van het perceel in een, bijna, noord-zuid richting. De totale diepte van de vestingsmuur was ongeveer 4,5 meter. De breedte kon niet met zekerheid bepaald worden omdat een gedeelte onder de trottoir verdween. Het zichtbare deel was op de noordkant ongeveer 2 meter breed. De aannemer had oorspronkelijk de bovenste 2 meter laten afknippen. Hij liet daarna, door de rest van de muur, met een zware, met diamantkroon bezette, boor een tweetal gaten boren van 40 cm doormeter. De bedoeling was waarschijnlijk hierin een paar palen te slaan. Enkele dagen later werd de muur toch verder afgebroken tot op de totale diepte. Hierbij bleek dat de zware vestingsmuur op houten palen gebouwd was. De stukken hout die aan de oppervlakte kwamen waren nog in een uitstekende staat, als het ware nieuw.

Van de aannemer kregen wij, voor onze verzameling, twee kleinere "karoten" van een proefboring. Aan een ervan zat nog een stuk hout vast.

De onbekendheid met het juist verloop van een vestingsmuur van het oude Oostende is voor de aannemer, die op een dergelijke plaats wil bouwen, meestal een zware financiële opdoffer. Er zou ernstig werk moeten gemaakt worden van een overdrukkaart die op een stadsplan gelegd nauwkeurig het verloop van de vestingsmuren aangeeft. Dit zou de aannemers ten goede komen. Waarop wachten de Stedelijke Technische diensten om hier werk van te maken ?

J.B. DREESEN

BANK VAN LEENING - OPENBARE VERKOPING

door Jan G. DE BROUWERE

Het opschrift is verwarrend, daar het in feite om een veiling gaat in de Bank van Leening (d.i. de Berg van Barmhartigheid).(1) En toch staat het zo gedrukt op de Feuille d'Ostende van zondag 03/08/1851 (2). Wat houdt het bericht nu in ?

"Op verzoek van d'heer G. DUTREMEZ, directeur van de Leenbank (3) had het Bestuur van de Leenbank besloten, dat op vrijdag 08/08/1851 openbaar zouden verkocht worden "alle in de maend mei 1850 beleende en ongeloste panden". Alle eventuele kopers konden de panden op voorhand schatten, daar ze zouden "ten toon gesteld worden door eenieder, des morgens van de dag der verkooping van negen tot twaelf uer".

Die panden waren, - want dat deelt de "Feuille d'Ostende" mee : "Vrouwkleederen, Lynen, Lakens, Katoenen, Juwelen, Goud en Zilveren Voorwerpen en andere Kleinodien. Na de hamerklop moesten de gekochte panden meegenomen worden, na betaling "comptant" plus 5 % kosten. Een uitstel van betaling kon toegestaan worden "mits goede en solvabele borg te stellen".

De verkoping zou doorgaan in het "Lokaal der Leenbank St-Josephstraat (nu Jozef II straat) nr. 18".

De veilingen van de Berg van Barmhartigheid waren druk bijgewoond, en doorgaans was alles uitverkocht.

-
- (1) De Berg van Barmhartigheid of Bank van Lening (in de officiële taal van vroeger "le Mont de Piété") was een openbare instelling waar geld tegen aflevering van panden kan geleend worden. Panden werden geschat, en dan werd geld voor een licht mindere waarde tegen 14 % uitgeleend. De pandgevers konden hun panden binnen de 12 maanden aflossen, - zoniet werden ze openbaar verkocht. De laatste directeur van de Oostendse Bank van Lening was Honoré BORGERS, naar wie een straat genoemd werd. Vroeger heette de Bank van Lening een caritatieve instelling te zijn. In de volksmond heette ze "de woeker". Nu is er nog een bloeiende Bank van Lening te Brussel. Zie ook De Plate, 1985, blz. 289-290.
  - (2) 33ste jaargang (1851), nr. 3412, 4de en laatste blz.
  - (3) DUTREMEZ werd op 21/03/1859 door Jacques-Jean DE SORGHÉR opgevolgd (zie Ostendiana VI, blz. 164). In 1851 was DE SORGHÉR "commis aux écritures", d.i. opsteller, en voordien was hij magaziniër geweest.